

Kiadóhivatal:

Molnár-féle nyomda r.-t., Kaszinó
bazar.Az előfizetési pénzek és hirdetések
ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-
szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SÉLYEMTNYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: **JANOSITS KÁROLY.**Felelős szerkesztő: **BODNÁR ISTVÁN.**

Egyes szám ára 20 fillér.

A közjogi gyógyszerárak és a közérdek.

Sopron szab. kir. város törvényhatósága 11021/327/1908. szám alatt minden társörvényhatóságához eljuttatta azon határozatát, amely szerint a „Közjogi gyógyszerárak“-nak törvénybe iktatása mellett foglalt állást. Ezen akcióban való részvételre szólítja fel a többi törvényhatóságot, s így Tolnavármegyét is.

Megtudván ezt, nem tudom megállni, hogy ugys mint pályáját szerető gyógyszerész, tehát ebben szakember, ugys, mint aki megfordultam nyugot Európának ugyszólván, összes államában, tanulmány tárgyává téve első sorban is a közegészségügyet – ne fűzzek a fentihez egy-két szót. Ugy gondolom ugyanis, hogy mindazoknak, kiknek a fenti felszólítást illetőleg állást kell majd foglalniok a határozathozatalnál, érdekükben áll, hogy a tárgyat minden oldalról való megvilágításban lássák s így ugys vélem, hogy e hozzászólással a közügynek szolgálók, ami pedig mindnyájunk kötelessége.

Mit is akar hát Sopron?

Azt, hogy gyógyszerári jogot ezután csakis valamely községi tényező (község, város) kapjon. Másszóval ugys hiszi, hogy a községeknek új jövedelmi forrást teremt ezzel. Jogos azonban az a kérdés, hogy vajjon csakugyan olyan reális e ez a dolog, mint, amilyenek azt első pillanatban hinnők?! Erre akarunk a következőkben válaszolni.

Az a balhiedelem, amely szerint a gyógyszerészek gazdag emberek – lévén a patika „arany bányá” – átláptalódott a mai napokra abból a „rég jó időkbeli”, amidőn sok mérföldnyi távolságban értünk csak egy-egy gyógyszerárt, amelyben bizony nem találtunk egy fia „specialitást” sem, ami manapság az amugy is csak rendes polgári haszonnal dolgozó gyógyszerész jövedelmét méginkább csökkentette.

Ez a balhiedelem és az a körülmény szülte meg Sopronnak fent nevezett határozatát, amely szerint egyes személyek „ezreket” érő jogot kapnak az illetékes szakminisztertől arra, hogy patikát nyissanak, ott ahol erre szükség van. Eltekintve attól, hogy egész Európában, mint látni fogjuk, a németországi Hessen-t ki-

véve, egyeseknek tulajdonát képezik a gyógyszerárak, akár közegészségügyi közegeknek tartja az állami törvény a gyógyszereket, akár közegészségügyi cikkek árúsításával foglalkozó, akadémikus képzettségű kereskedőknek, azt akarjuk itt csak hangoztatni, hogy ezen jogért ma – amidőn a protekció hál’ Istennek rava-talra kerül – ugyancsak ki kell tenni magáért ugys gyakorlati, mint szellemi téren annak, aki azt elnyervén, az illető város (község) pénztárába ezért egy summa pénz tartozik lefizetni. Aztán be kell rendeznie a patikát, amely pár ezres alapján végre oly tőkév formálja a nyert jogot, amely körül ugyancsak jól kell forgó-lódnia – naponta 24 órán át a szenvedőknek, rendelkezésére állván – hogy a befektetett tőkének kamatját megszeresse.

Magyarországon 1800 gyógyszerár van. Ezek tulajdonosainak 60%-ka verejtékezve, ugyancsak jól kiérdemelve keresi meg napi kenyerét, amit bizony sokkal könnyebben és busásabban keresett volna meg, ha akár ügyvéd, akár más lesz, vagy ha vagyonát más vállalatba fekteti. 35%-a rendes polgári haszonnal dolgozik és csupán 5% az, amelynek keresete megföli a rendes s a kiknek vagyoni állapota így igen kedvező. 5%! De tessék megnevezni egyetlen egy pályát is, akár akadémikusokat, akár nem azt, a melyen a működőknek 5%-a nem volna vagyoni jól szituálva.

Azt a feltevést tehát egészen kérdésen kívül hagyhatjuk, hogy a községeket akarják „arany bányá” tulajdonosokká tenni. Mint másikat: tegyük fel, hogy egyszerűen a községek háztartását akarják rendezni az által, hogy polgári haszonnal dolgozó jövedelmi forráshoz juttatják. Itt azonban megint egy kérdést kockáztatok meg: *Szabad-e ezt oly módon tenni, hogy az által meglevő adóalanyokat semmisséssenek meg?! Érdékét képezi-e egy álladalomnak az, hogy egy hasznos, munkás, a közérdekében működő társadalmi osztályt pusztulásnak tegyünk ki? Avagy nem tesz-e majd tönkre néhány év leforgása alatt 1800 családot a községi patikák életbeléptetése? Hogyan? hát egyszerűen ugys, hogy befektetett vagyonát vagy egészben, vagy nagyrészen alább szállítja, vagy megsemmisíti a mindenféle előnyt nélkülöző konkurrencia teremtésével. Mert végre*

is szerzett jog csak ugys veszélyeztethető, ha ez előnyösebb helyzetet teremt a közérdekre! A közegészségügy terén azonban nem szabad a versenyt rendszerré tenni, mivel ez – és ez már erkölcsi alapon álló elbírálás alá esik – visszaesést, visszafejlődést teremt. Avagy nem bizonyos-e az, hogy az ezáltal keletkezendő ádáz küzdelemben minden gyógyszerész – álljon az még olyan szilárd erkölcsi alapon is – mindenféle fegyvert igénybe veend, befektetett vagyonának föntartására és a napi kenyér meglétének biztosítására? És mi lesz, ha elfogynak a tisztességes fegyverek? Kinek a rovására meg majd ez: ha nem a közjó, a közegészségügy rovására?!

No, jól van; mondjuk, hogy életbe léptetik a közjogi gyógyszerárakat, velük értékben csökkentve egyik nagyszámu tagot számláló társadalmi osztály vagyoni helyzetét s vele viszonylag a nemzeti vagyont. Hogyan kezelte majd a község patikáját? Vagy bérbeadja vagy fizetett szakemberrel kezelte. És hol leszünk mindkét esetben? Az elsőért kap évi bért, amely az investálás, stb. amortizálására lesz fordítandó, hogy keveset mondjunk 40–50 éven át. Tehát ott leszünk, ahol az előtt voltunk. A második esetben pedig a legalább is egy kezelő és egy segéd fizetése felemészti a tiszta jövedelmet s így ismét – Mádon leszünk. Ne is számítsuk a felügyelő, ellenőrző stb. községeket. És a polgárságnak mi haszna lesz? (Mert fei kell teteleznem, hogy minden ujtásnál szemünk előtt lebeg az, hogy az állampolgároknak amugy is nehéz terhén könnyítsünk.) *Semmi!* Mert se a kámfort, se a receptre adott orvosságot olcsóbban ott se kapiják majd, hiszen mindennek az arát a nagy miniszterium szabja meg. És maga ez a tény is magában rejti a közjogi gyógyszerárak felesleges voltát.

Mint említettem, községi gyógyszerárak csakis Hessenben vannak. Németországban szövetségi (egységes az egész birodalomban) a gyógyszerészet s így a feleletet magában rejti az a kérdés, hogy ha olyan üdvös a közjogi gyógyszerár, mint aminőknek a soproni körlevél radikálisan hiszi és hirdeti, miért marad ez meg a csöpp Hessen tartományban csupán?

Hazugság völgye.

Irta: **Honthy István.**

Erre van, erre van
A hazugság völgye,
Hol minden igazat,
Jót, a gaszág tör le;
Tanyája itt van a
Rut képmutatásnak,
Születendő jónak
Előre sirt ásnak.

Erdőkoszoruzta
Hegyek állnak rendre
Határán őrszemként,
Hogy e bünverembe
Belepillantani
Ne lehessen másnak,
— Hir se megy ki róla
A messze világnak.

Ami itt történik,
Magunknak történik,
Magunk adjuk meg a

Savat-borsát végig
S magunk is eszszük meg
S kik elhullnak tőle,
Vértanukként térnek
Örök pihenőre.

Mert temetni tudunk
Nagyszerű pompával;
Élő nagyunk nincsen,
Halott egypár száz van.
Mert senki se biztos,
Amig élő nagyság,
Hogy máról-holnapra
Mily mélyre buktatják.

Mert erre van, erre
A hazugság völgye,
Ahol egy Messiást
Ezer Judás tör le:
Hol eladnak mindent,
Mi eladható van —
Egyszerre két Jézust
Egy judási csókban!

Toldi.

— Történeti színmű három felvonásban. —

Irta: **László Géza.**(Mutatvány a szerzőnek december 1-én, kedden bemutatásra
kerülő darabjából.)

ELSŐ FELVONÁS.

Kilencedik jelenet.

Toldi (Egyedül. Elmélázva jön ki a Tar sátrából, miután álvívással megszerezte a Tar számára Piroskát; mert Tar azt hazudta neki, hogy Piroskával ugys szeretik egymást s Rozgonyi csak azért eszelte ki Lajos királlyal a lovagjáték tervét, hogy így az előtte gyűlöletes Tarnak ne kelljen adnia a leányát. Tar sátrában az előbb cserélték vissza ruhájukat s fegyverzetüket, hogy Tar a saját fegyverzetében s ruhájában mehessen a dijkiosztásra, Piroska átvételére.)

Mennybéli Istenem! A föld el nem
Sülyedt alattam! Így akartad volna
Tehát Te is?!... Hogy nézett rám pedig!
Csakugy tapadt reám tekintete,
Amig a dárdát pörgeté kezem...
Reám ismert talán s azért?... Nem! Oh
Az nem lehet, hiszen Tar állítja
Lovagi szóra, hogy szívet csak ő
Mondhatja magának és senki más...

Braunschweigban kísérleteztek az állami patikákkal, de csütörtököt mondott a próbálás. Soha sem valósult meg.

Szövetkezeti (corperative) patikák vannak Svájcban, Olasz- és Franciaországokban. Az elsőben a betegsegélyző pénztárak alakítottak egynémely kantonban illet. Sikert is - félig-meddig. De ott szabad a gyógyszerészet s nincsen fixrozott taxa. Franciaországban ezen patikák csakis betegpénztári tagoknak adhatnak orvosságot s tartanak szem előtt, hogy ugy ott, mint Olaszországban szabad a gyógyszerészet. Bár megérzi ezt a közegészségügy ott nagyon. Szeretnék is, de bajos most már visszacsinálni. Egyébként is ezt ott a történelmi fejlődés eredményének tekinthetjük.

Es azt hisszük talán, hogy a szociális párt programja egyik pontjának megvalósítását látná a közjogi gyógyszerészek megvalósulásában? (Mert a szociáldemokrata politika azt mondja, hogy a közérdekre vonatkozó minden funkció legyen állami vagy községi.) Dehogyan is! Hiszen lesznek magánkézen is patikák. De ugy lenne helyes - s ebbe bele is megy mindenki - váltsa meg az állam a 80-90 millió korona értékű patikákat s adja aztán a községeknek. Így a soproniak hite szerint használna a közügynek is, de még sem tenné tönkre, nem rabolná meg vagyonától a társadalom egyik osztályát se.

Szeretünk idegen minta szerint berendezkedni - hiszen szinte vérünkbe ment már ez, tekintünk hát csak át Ausztriába, hol a közműltban rendezték a közegészségügyet. Ott is programmon szerepeltek a községi gyógyszerészek. Az előadó a képviselőházban kimutatta, hogy ez az idea lehetetlenség; a szocialisták pedig kimondták, hogy ez csak ugy lehetséges, ha az állam megváltja az összes patikákat, mert befektetett vagyont mir nixdir nix tönkre silányítani sem nem szociális, sem nem közérdekű dolog.

Tessék a kérdést áttanulmányozni és ugy határozni azon a megyegyűlésen, amelyen ez a kérdés eldöntésre kerül.

Koritsánszky Ottó.

VÁRMEGYE.

Megyebizottsági tagválasztás. A folyó évi november hó 21-én tartott megyebizottsági tagválasztás eredménye a következő. A naki választókerületben *Sörös József* dombóvári lakos 42 szavazattal, a diósberényi választókerületben *Lindhauser Illés* kalaznói lakos 55 szavazattal, a teveli választókerületben *Mayer János* teveli lakos 49 szavazattal, a gyönki választó-

kerületben *Kósa Ferenc* ref. lelkész 19 szavazattal, az ozorai kerületben *Lakner Lajos* tamási-i lakos 24 szavazattal, a simontornyai kerületben *Lówy Jakab* 78 szavazattal, a faddi kerületben *Ékes István* faddi lakos 77 szavazattal, a sárszentlőrinci kerületben *Fantusz Fülöp* rácegresi lakos 48 szavazattal és *Kis Lajos* sárszentlőrinci lakos 40 szavazattal, a tengődi választókerületben *Szigethy József* kántortartó, kányai lakos 106 szavazattal, a majosi kerületbe dr. *Hagymássy Zoltán* bonyhádi szolgabíró 30 szavazattal választatott meg.

Dunaföldvár jövője.

Az agilis tollu *Crassus* vetette fel e lap utolsó számában az eszmét, hogy: *mi kellene Földvárnak?* Sorai mind az igazság jegyében születtek ugyan, de nem gyakorolhatták azt a hatást, amit kellett volna, mert azokat itt-ott a humor derűjével fűszerezte. Nem gáncsképp mondom ezt. Személyes impresszióm csak, hogy mikor Dunaföldvár jövőjéről van szó, engem szomorúság fog el. En Dunaföldvár jövőjét a legsötétebb színben látom. Pedig nem vagyok pessimista, csak a viszonyok pontos ismerője s az előttem lejátszódo események elfogulatlan megfigyelője.

E lap olvasói sem veszik bizonyára rossz néven, ha a «Közérdek» hasábjait a megye ily jelentékeny városának szenteli. Hisz a sajtó egyik kimagasló feladata éppen az, hogy a bajokra tereje a közügyemet s segítsen ott, ahol a segítség kell.

Nem vagyok elragadtatva Magyarország kisebb vidéki városainak fejlődésétől, helyzetétől - majdnem valamennyinek a sorsa éppen nem virágzó - de olyan sötét, olyan szomorú tán egygyé sem, mint éppen Dunaföldváré.

Egy város, melyben pang minden, az ipar, a kereskedelem, a társas élet, ellenben terjed, egyre terjed a szegénység, a rossz indulat, a társadalmi egyenlenség: egy város, melyből teljesen kihálóban van az élet, a forgalom - az a város szomorúan nézhet jövője elé. S Dunaföldvár ilyen.

S a mellett se szószólónk, se pártfogónk. Nincs, ki jogos érdekeinket támogassa; nincs, ki igazaink mellett eredménnyel felszólalna. Mostohája vagyunk a vármegyének, mostohája a kormánynak s tán még mostohája az Uristennek is.

Hova jutunk? Hisz Dunaföldvár napról-napra szemlátomást összezsugorodik. S ezt nem látják azok, kiknek kötelessége volna ezt látni? Ez a legszomorítóbb, mert kilátást senki sem nyújt arra, hogy bajainkon segítve létsen.

Alig 80-90 kilométerre vagyunk Budapesttől s mégis oly távol. A művelt nyugaton

az ilyen távolba eső községek ugszólván, elő városai a fővárosnak s minékünk 5-6 óra kell, hogy a fővárost elérhessük, a mi szülő szögő vicinálisunkkal. Itt a hatalmas Duna. Hogy kihasználnák azt a külföldön s nálunk? Még viz is alig van benne. Hát lehet itt akkor forgalom, kereskedelem?

Hát hol vannak gyáraink, melyek munkás-kezeket foglalkoztatnának? Hol vannak iskoláink, melyek a tudományt s műveltséget szolgálnák? Hát nem borzasztó egy állapot az, hogy egy 13 ezer lakosu városnak ne legyen középiskolája; ma, mikor iskola nélkül nem boldogulhat senki, se iparos, se földmives!

Hát nem kellene itt összefogni annak a kised társadalomnak, melyet lelketlen kezek összedaraboltak, hogy városunkat, az egykor virágzó Dunaföldvárt megmentsek? Hát nem veszik észre a társadalom ez idő szerinti rövidlátó vezetői, hogy hogyan kevesedik a város intelligens lakossága, hogy hogyan menekül Dunaföldvárról mindenki, a ki csak teheti?

Sok, nagyon sok kérdést vehetnek meg fel. De hasztalan, attól ugyan nem nyugszik meg az én szomorú lelkem.

Nem kérdezek már többet, csak kérve-kérem azokat, akiket illet, szivleljék meg e város iránti mély szeretetem sugalta sorokat, nyissák ki szemeiket, nyissák ki szívéket s szeressék ugy e várost, mint amily imádatlalt én csüngök rajta s akkor Dunaföldvár a lassu kimulása utjáról az élet és fejlődés útjára fog kerülni.

Csak akarni kell. Össze kell tenni a vállalat, egyesíteni az erőket s az áldásos gyümölcsök bizvást nem maradnak el.

Dr. Lóvai Dezső.

HIREK.

Válasz

„Alba Nevis” és „Brandelsz né Frey Melánie” verseire.

Halljátok-e ti *gyenge* férfi lelkek?
Fegyverre kelt a *bátor* női nem!
Sokat kíván! Legyen velünk egyenlő,
Minő jogon? - Azt én nem ismerem!

Kevés nekik talán a doctorátus,
Követ szeretne lenni mindenik,
Otthon pedig, ha ajkait kinyitja,
A drága férj - azonnal eltűnik,

Óh jaj neked!, szegény családos ember!
Zokogjatok ti kised gyermekek
Ki úzi el a bút majd homlokodról,
Ki ékesíti fel majd tüzhelyed?

Kissé vártatva rá jött két vászonceléd,
Hozott itél-itált, szem-szájcsiklandozót.
Hozzá is láttunk emberül magam
S a csatlós cimborák... Igaz, hogy mán
A dílebídkor is szopogatánk,
Meehát elláttak úri módon minket is
S jól érezök magunk...! Nagy jó uram,
De megbocsát, hogy megfélejltelek
Magamrú' most, maj' máskoo' nem teszem!

Toldi. (Közbevágvá:)

Na-na, ismerlek, jó madár, A bort
Tudom, nem állhatod... magad előtt.
Ne lássalak! Eredj, a Pejko mit
Csinál, azzal törődj; vakard, itasd!
Adj szénát, abrakot neki, de ne
Locsogj-fecsegj, ha kell, ha nem!
Más dolgába orrod ne üsd! Pusztulj!

Bence.

(Kullogva balra távozik. Menetközben félre)
Na, hál' Isten!
Csakhogy ecczer ezen is túl vagyunk!
Nem hittem vón', hogy szárazon viszem...!
Pedig ú vót, tudom, hujába' haragszik! (El.)

Tizenegyedik jelenet.

Toldi. (Egyedül. Fejéhez kap.)

Óh, jaj nekem, forog velem egész
Világ! Óh, balga, mit műveltem én?!
E csacska szolga lángot gyújt agyamban...
(Kitörő örömmel.)
Hisz' ő szeret!... (Tompá, kétségbeesett hangon.)
Oh üdv, mely átkosabb vagy, mint
A kárhozat! Pokol szülötte te!
Gyilkos gyönyör! Nyilik a menny s örökre

Tizedik jelenet.

Toldi, Bence.

Bence. (Jobbról jó lassan, kissé ittasan tántorogva. Aranyakat olvas.)

... Hét, nyóc, kilenc, tíz. A szám pont' kerek.
Tíz finyes arany egy summában! Na lám!
Bátran viszkethetett ma tenyerem! Tyű!
Micscsa fegyverzetet s ruhát veszek
Magamnak! Rám nem esmér majd uram!
Ájjáj! Uram? (Megtántorodik) Na-na! Mit

[ágálsz, érmelléki!?!...
Nem esmér meg szülő anyám!
(Az aranyakat elteszi tarsolyába.)

Igy ni! Pihenjetez nállam is egy kicsit!
Toldi. (Egy darabig szótlan nézi Bencét, aztán ráförmed.)

Fickó! Hogy áll lábod, szemed?! S a pénzt,
Amit előbb olvastál, hol vevéd?
Te lóköttő! Így jössz szemem elé?

Bence. (Most veszi észre Toldit. Ijedten, félve.)
A nemzetes uram! Jajaj! Na Bence...!
Most osztán lesz meleg...! (Megvakarja a füle
tövét. Toldihoz.)

Mán mint a pinzt tetszett vót kérdeni!
Van annak, jó uram, ki meg nem issza!

Toldi.

Az már igaz; veszem észre rajtad! De
Vigyázz, kivel beszélsz, te kótyagos!

Bence. (Meghökkenve)

Megkövetem
Allásson nemzetes uram; de sorja
Vagyon mindennek. Ugy esett biz' az.
Hogy szívesen látott a lú s a szóga is,
Ahun gazdám tenyéren hordanák.
Elláttak ám itt minden földi jóva!
A tíz aranyra érdemet ugyan

Mivee' szereztem? (Jelentős szemhunyorítással)
Azt csak sejtetem!

Ippog jóvában folyt az öklelés;
Az a lovag, ki hármat porba vert,
Akoo' szedé elé a harmadik vitézt.
Ott tátozok a csatlósok között.
Két szíp kisasszony gyün ecce' felénk,
Az egyik int nekem s telé megyek.
A Toldi nemzetes uram szógája
Vónék-i? kérdezi. Az ám, biz' én,
Szógálatjára, szíp kisasszonyom!
Büszkén vetem düjjed mejjle oda.
Kérdi tovább: uram csak esmerem?!
Na, még av vóna furcsa állapot,
Ha uram se' esmerném! Ecce'-máccor
Akadt ügyünk! Kezinek járását,
Ha kell, megismerem, hát még magát!

Toldi. (Mohón közbevágv:)

Ne hímezz-hámozz' itt, ki volt a lány,
Arról beszélj!

Bence.

Nem esmerem!

A bosnya király leánya, Örszi vót
S a Rozgonyi uram leánya vót vele,
A csatlós cimborák azt esküszik.
Elig a hozzá, az én szíp kisasszonyom
A küzdő tér felé mutat s úgy kérdi:
Ki az, ki jobbjában varjas paizst
Szorit, a zászlója meg zód s fejr;
Nem Toldi-i...? Na ni! Ist' uccse az!
Csapom reá, szintúgy pirúlva, hogy
Mahónap még gazdam se' esmerem.
Ni te! az a'! Pedig a fegyvere
S ruhája más! Akartam tán még többet is
Beszólni, de mán ekoo' csak érezem,
Hogy a markomba nyomtak valamit.
S mikorra mán felúcsudott eszem,
A két kisasszony nem vót mán sohan.

Szép hölgyeim bocsássanak nekem meg,
Hogy ellenük emeltem fei szavam;
A küzdelemmel bátran sikra szállunk:
A gyenge nő hivatva másra van.

A nő nem csábító szép szemtől
Bilincsbe verve, — csak szívünk a rab,
S ha van kinek, — azt híven átaladjuk,
— Eszünk azonban a mienk marad.

Bakó Kálmán.

— **Személyi hír** Apponyi Géza gróf főispán, leányával Gizella grófnővel tegnap városunkba érkezett.

— **Aranyemlékérem gróf Apponyi Gézáé-nak.** Augustus 8. cs. kir. fensége, a József kir. szanatórium-egyesület fővédnöke, főispánunk nejét, Apponyi Gézáé grófné csillagkeresztes hölgyet az Augustus aranyéremmel tüntette ki. Elismerése ez annak az igazán lelkes és tevékeny fáradozásnak, amelyet a nemes grófné a szanatórium ügyében a vármegye területén már évek óta kifejt. A szép kitüntetés alkalmával a »Sanatóriumi Lapok« közli a grófnénak arcképét is s Előharcosaink címmel a következőket írja róla: Hogy kije Apponyi Gézáé a József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesületnek, azt a Szanatóriumi Lapok olvasóinak nem kell megírni. Mióta a szegénysorsu tüdőbetegekért zászlót bontottunk: velünk van nemes buzgalommal, erősíti egyesületünket. A József-szanatórium szép intézményéhez sok, eredményes segítséggel volt, de amit ebben az évben tesz a virágszál jegyében, — azért a végtelen, igaz hála érzetével kell adózni mindazoknak, kik az embérszeretnek ezt az ügyét szeretik. Valóságilag egy kis irodát szervezett. Figyelme kiterjedt egész Tolnamegyére s nem volt annak olyan kicsi helye, ahol az ő fogantatos szavára egy gyűjtőtársult el ne fogadtak volna. A megye több helyén volt kezdésére temetőgyűjtés is. És a női lelkeket jellemző kitartással, mindenre kiterjedő gondnal oly széleskörű propagandát indított, fejlesztett, mely valóban példa nélkül való. Meg van adva főúri egyéniségének az a csodás ereje, hogy azokat az eszméket, melyeket fölkarol, szerencsésen áthárítja másokra. Szava ellenállhatatlan; pedig ez ép oly keresetlen, mint amilyen közvetlen s nemesen egyszerű modora. A mélységes hálaérzetével adózunk Öméltóságának nagybecsű támogatásáért és Isten áldását kérjük minden lépésére.

— **Erzsébet-ünnepély.** A dunaföldvári nyilvános joggal felruházott magán polgári leányiskola foyó hó 19-én sikerült Erzsébet-ünnepélyt rendezett. Az iskolai ünnepélyen megjelentek osztatlan tetszésnyilvánításokkal

Zárul előttem rögtön kapuja...!
Isten, miért kialsz boldogsággal,
Ha nyomban elveszed? Miért nem adsz
Mindentudást minden teremtet férgedbe,
Hogy elkerülhessen minden veszélyt?!
Avagy miért is adsz egyáltalán eszet,
Ha az csak arra jó, hogy az emberek
Boldogtalanságát, baját növelj vele?!
Miért is tudtam meg, hogy ő szeret?
Hogy így a fájdalom s bajom nagyobb
Legyen?! (Elgondolkozva:) De hát alávaló,
Hazug akadna még lovagok sorában is?!...

(Megdöbbenve:)

Miért ne!! Én talán különb vagyok?!
Lovagtörvényt nem úgy sértettem én,
Éppen miként a másik gaz lovag?
S ha Toldi gaz, Tar Lőrinc nem lehet...?

(Fenyegetőleg:)

No várj, no várj, lovagbecsületed,
S boldogságom gaz elrablója te!
Még számolunk...! Sújtson bár engem is
Az Isten sújtoló keze...
(A jobb színpalak mögül a távolból velőtrázó sikoltás hallatszik.)

Toldi. (Ijedten.)

Mi az?!
(A nép nagy zajjal a színpadra tódul; elől néhányan Piroskát ájultan hozzák karjukon, Piroska azért ájult el, mert ő a vivóban Toldira ismert s mégis nagy meglepetésére Tar jelentkezett kezéért. Mellette Örzse, ki szőlítgatja, ápolgatja. Utánok Lajos király s kísérete, aztán lovagok, nemesek s a nép. Nagy lótas-futás keletkezik a színpadon.)

Toldi.

(Megsemmisülten tántorodik egyik fához s ahhoz támaszkodva, félre.)
Uram, bocsásd! Ezt én tevém!

honorálták Német Olga igazgató tartalmas emlékbeszédét, nemkülönb Csiki Anna polgári iskolai tónitő zongorajátékát. Az intézet növendékei által előadott énekdarabok és szavaltok is kitűnő sikert mutattak fel, ami legjobban mutatja az intézet sikeres vezetését. Itt említjük meg, hogy Dunaföldvár nagyközség képviselőtestülete, méltatván az intézetnek kulturális téren kitartó munkásságát, sikeres működését, fenntartásához 1908—1909 tanévre is, mint az elmúlt tanévben, folyó hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlésén 1000 korona anyagi segélyt szavazott meg.

— **A szekszárdi esküdttörvényszék.** A pécsi kir. ítélőtábla elnöke az 1897. évi XXXIII. t. c. 2. § alapján, az 1904. évre a szekszárdi kir. törvényszéknél szervezett esküdttörvényszék elnökévé **Hazslinszky Géza** kir. törvényszéki elnököt, helyettesévé pedig **Agoston István** kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel fölruházott kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Gyűjtés a József kir. herceg Szanatóriumra.** A József kir. herceg Szanatórium egyesület által kiosztott gyűjtőtársolyokkal eszközölt gyűjtés a völgyeségi járásban 176 kor. 22 fillért, a központi járásban 315 kor. 32 fillért, a tamási járásban 265 kor. 51 fillért eredményezett.

— **Orvosok az alispánnál.** A közegészségügyi törvénynek a községek közegészségügyi szolgálatára vonatkozó részének megváltoztatása alkalmával Tolnavármegye községi és körorvosai testületileg jelentek meg dr. **Hangel Ignác** vármegyei t. főorvos vezetésével **Simontsits E** emér vármegyei alispánnál, akitől az orvosok szónoka, **Schützenberger Endre** dunaföldvári községi orvos a törvénynek az orvosok jogos igényeinek figyelembevételével mellettl való végrehajtását, különösen a szolgálati idő beszámítása, a lakáskérdés megoldása, a fuvar és fuvardíj szolgáltatása, a távolsági díjak, a magánorvosokkal egyenlő díjazás és a halottkemi díjak kérdésének szabályozását kérte. Az alispán örömeinek adott kifejezést, hogy a közigazgatási szervezetnek e fontos tényezőit személyesen érintkezés útján is megismerheti s hangsúlyozta, hogy az orvosi karnak, mint a közigazgatási tisztviselő nagy intelligenciájú, sőt legmagasabb tudományos képzettségű rétegének helyzetén javítani — már igen régi tartózkodása a társadalomnak. O maga ugyan a kérdésben nem dönthet; miután azonban a munka azon részét, ami őt illeti az orvosok rendjéhez tartozó tiszt főorvos urral együtt s az ő meghallgatásával végezi, így remeli, hogy az eredmény és az orvosok méltányos óhajai lehetőleg fedni fogják egymást. Biztosítja az urakat, hogy az ügyet nemcsak szeretettel karolja fel, hanem egyenesen ambícióját képezi, hogy Tolnamegye ezen a téren mintául szolgáljon a többi vármegyéknek, mint amely megye tudja, hogy az orvosi testületnek és saját reputációjának mivel tartozik. Végül kérte az orvosokat, hogy igyekezzenek a törvényhatósági bizottságba is bejutni, hogy azzal a magasabb fajsúlyú kultúr elemmel, amit kétségtelenül képviselnek, a törvényhatósági bizottság intellektuális erejét emeljék! Az orvosok lelkesen megjelenezték az alispánt. A tisztelgésben résztvettek: dr. Berde Mózes bonyhádi, dr. Boszkovits Mór bátaszéki, dr. Brányi Kálmán faddi, dr. Freund Ignác tolnai, dr. Grünwald Elek dunaszentgyörgyi, dr. Grünfeld Aladár paksi, dr. Kiss István Simon-tornyai, dr. Lang Frigyes zombai, dr. Pécs-várady József decsi, dr. Schützenberger Endre dunaföldvári, dr. Schvarcz Viktor lengyeli, dr. Spitzer Manó szekszárdi, dr. Sterk József tamási, dr. Stern Adolf bölcseki, dr. Stollár János nagydorogi, dr. Szakács Peter teveli, dr. Varga Pál tolnai (Simonmajor), dr. Venczel József nagymányoki és dr. Zavaros Gyula kölesdi községi és körorvosok. A központi járás községi és körorvosai az alispáni tisztelgés után **Bajó Pál** főszolgabíróval keresték fel és őt szívélyesen üdvözölték.

— **A mai teaestély.** Az egyesült szekszárd-tolnamegyei nőegylet teaestélye a kibocsátott meghívók szerint ma este, 9 órakor lesz a városháza nagy tanácstermében. Szép és hatásos műsort állítottak össze; lesz három zeneszám (egy zongora és hegedű kettős, egy zongorajáték és egy nagy kari ének) azonkívül egy **monológ** és két érdekes **élőkép**. A közönség hangulatából ítélve, az estély igen látogatott lesz, dacára annak, hogy a vele kapcsolatban fölmerült teves híresztelések és hirtapilag is nyilvánult ellenáramlatok felekezeti tendenciákkal hozták kapcsolatba ez estélynek ekkorra történt rendezését. Lelkiismeretesen utánajártunk a do-

lognak s meggyőződöttünk felőle, hogy az estélynek a kifogásolt 28-ára történt halasztásában semmiféle felekezeti tendencia közre nem játszott. Hiszen mindenki tudja, hogy az egyesület már eredetileg is, hetekkel ezelőtt, éppen elnökének gróf **Apponyi Gézáé** öméltóságának óhajára a hónap utóajára, tehát **november 28-ára** tűzte ki az estély idejét s közben csak azért akart eltérni a kitűzött naptól s korábbi időre tenni az estélyt, mert a kath. kör helyisége, a melyet a vendéglői nagyteremre vonatkozó tárgyalások meghiusulva után kombinációba vett, 28-án nem állt volna rendelkezésére. A kath. kör helyiségének s egy korábbi terminusnak elejtése pedig azért vált szükségessé, mert a műsorban közreműködők jó része nem készülhetett volna el november 28-ka előtt. Ennek adott kifejezést egy evang. urnőnek az egyleti alelnökhöz intézett s a legferdebb híresztelések tárgyává tett levele, amelyet magunk is elolvastunk s az, arról győződött meg bennünket, hogy belőle még a legnagyobb rosszakarattal s készakarva se lehet semmiféle felekezeti vonatkozást kiolvasni. Nincsen ugyan a nőegylet vezetőségének hozzá semmi köze, de ha már a fentieket elmondtuk, elmondjuk azt is, hogy a közönség körében igenis már régebben hangzanak el kifogások a nőegylet mulatságainak a körben való rendezése ellen, de hát ezt sem felekezeti elfogultság sugalmazta, hanem hat tény, hogy bár elég tágas az ottani helyiség, még sem alkalmas ilyen nagyobb szabású mulatság rendezésére s e mellett szárnyra kapt az az ellenőrizhetlen hír is, hogy a körnek polgári tagjai nem szívesen látják az uralmú osztálynak, legkivált a más vallásúaknak s különösen a zsidóságnak a kör helyiségében való gyakori vendégeskedését. Hogy így van-e ez l nem tudjuk, felvilágosodott polgártársainkról fel sem tettezzük, mindenesetre tehát a közeletősége hivatott ennek, a hisszük bal-vé? lekedésnek mielőbbi eloszlatására.

— **Körvadászat.** Folyó hó 23-án Grünwald Lajos nagybíró sikerült körvadászatot rendezett a faddi vadászterületen. A vadászon résztvettek Szekszárdról: Brebovszky Elemér, dr. Hajpál Sándor, Hány Béla, Kamarás Béla, Leicht Lajos, Molnár István, dr. Örfy Gyula, Schmedeg István, Tóth Gyula, Udvarhelyi József, dr. Zsigmond Ferenc, Zsigmond Rezső; Gerjenből: Babay Géza; Tolnárol: Dobrik Lajos és Schnellka Manó; Faddról: Eisler Jakab, Fleger Hugó, Németh János, Szombathelyi Lajos és Szentmártoni Lajos. Terítékre került 145 nyul. A vadászat befejezte után a kaszinó nagytermében a házigazda megvendégelte a vadászon résztvevőket. A lakoma felett **Kamarás Béla** nyug. máv. főmérnök mondott felköszöntőt a házigazdára és nejeire. **Leicht Lajos** nagykereskedő Kamarás Bélára és Szentmártoni Lajosra, majd ismét **Kamarás Béla** Leicht Lajosra és dr. **Zsigmond Ferenc** Grünwald Lajos házigazdára emelt poharat. A vig vadász-társaság a hajnali órákig maradt együtt.

— **Választások.** A móráglyi körorvosi állásra dr. **Fodor Fülöp** viskii körorvost — az értényi aljegyzői állásra **Németh Árpád** kitüntetéssel képesített okleveles jegyzőt választották meg.

— **Nyugalomba vonult lelkész.** **Wagner Sámuel** varsádi ág. ev. lelkész nyugalomba vonul. A nyugalomba vonuló lelkész hosszú időn át volt szerető pásztor a híveinek, akik között eredményes és áldásos működést fejteit ki.

— **Teaestély.** Az egyesült szekszárd-tolnamegyei nőegylet saját szegényei javára, folyó évi november hó 28-án (szombaton) este, a városháza disztermében zene, ének és élőképkel egybekötött teaestélyt rendez. A meghívót gróf Apponyi Gézáé, nőegyleti elnök bocsátotta ki. Belépti díj személyenkint 1 korona. Kezdeté este 9 órakor. Felüljeteéseket és küldeményeket, a jótékony cél iránt való tekintetből, szívesen fogad az elnökség.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A **döbrökői szőlőhegyi róm. kath. kisgazdakör** alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Köszönetnyilvánítás.** Strasser Vilmos földbirtokos ur, az itteni uradalom bérlője 25 koronát küldött a simontornyai önkéntes tűzoltó egyletnek, mely kegyes adomán. ért ez uton mond hálás köszönetet a parancsnokság.

— **Második orvosi állás.** Dr. **Hangel Ignác** vármegyei tiszt főorvos előterjesztést tett a vármegye alispánjához Szekszárd rt. városban szervezendő második városi orvosi állás rendszerezése iránt.

— **Perczel Dezső póra.** Perczel Dezső volt képviselőházi elnök ellen, a képviselőház megbízásából, a kincstári jogügyi igazgatóság pört indított, hogy az általa annak idején alkalmazott képviselőházi szolgák, az ugynevezett darabontok illetményeire kiutalt 31 ezer koronát térítse vissza. A szekszárdi kir. törvényszék *Haszlinszky Géza* kir. törvényszéki elnök elnökölésével, *Aldor Ödön* kir. törvényszéki bíró előadói véleménye alapján a kincstárt keresetével elutasította, vagyis Perczel Dezsőt az összeg megfizetése alól első fokú ítélettel felmentette. A tervjelmű megokolás utal arra, hogy a házszabályok a szolgák számára szaporítását az elnök ügykörébe utalják s hogy sürgős, rendkívüli esetekben az elnök az előirányzatot túl is utalványozhat, amit azonban köteles a gazdasági bizottságnak bejelenteni. Tekintettel, hogy a gazdasági bizottság megbízása nov. 18-ával lejárt s a ház későbbi ülésén azt újja nem alakította, a bejelentés elmulasztása sem szolgáltat okot a marasztalás kimondására.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Weichardt* Rezső szekszárdi törvényszéki joggyakornokot a gyónki kir. járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

— **A györkönyi képviselőtestület megalakulása.** E hó 23-án dr. *Bernáth* Béla szolgabíró elnöklése alatt a képviselőtestület rendes tagjává megválasztottak: *Birvart Fülöp*, *Gangl Ádám M.*, *Kirschner György*, *Kirschner Herman*, *Klag Gáspár*, *Gszelmann János E.* és *Jiling Peter*, póttagokká: *Kring Béla*, *Bock Ádám*, *Köhler Gáspár* és *Tomka Gusztáv*.

— **Petricz Ferenc emlékezete.** Dr. *Schavetz* Antal bonyhádi ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag a következő indítványt terjesztette a törvh. bizottsághoz: „Indítványozom, hogy a Főispán *Ur Ö. Méltósága* megnyitó beszéde után mondja ki a közgyűlés, hogy *Petricz Ferenc* törvényhatósági bizottsági tag, volt 48-as függéltenségi képviselő elhunytá fölött őszinte részvétet érez és hazafias emlékezetét jegyzőkönyvileg megörökíti. Ezen határozat jegyzőkönyvi kivonatát az elhunyt családjának megküldi. Amennyiben szükséges lesz, magam fogom ezen indítványt megindokolva előterjeszteni. Miután ezen indítvány vita tárgyát képezni nem fogja, a rendkívüli közgyűlés keretébe beilleszthetőnek tartom. Mégis, nem remélt esetben, kérem azt a következő rendes közgyűlés tárgysorozatába felvenni.

— **A pécsi ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Kereky* Mihály ügyvédet Pecs székhellyel az ügyvédek lajstromába felvette, — dr. *Kelemen* Ede dunaföldvári ügyvédet a kamara területéről való eltávozás, dr. *Erhardt* Henrik pécsváradai ügyvédet pedig elhalálozást folytán törölte, utóbbi irodája részére gondnokul dr. *Rihmer* Oszkár ottani ügyvédet rendelte ki.

— **Névmagyarosítás.** *Haász* Ágoston bonyhádi illetőségű budapesti lakos vezetéki nevét „*Halász*”-ra változtatta át.

— **Gyógyszertár engedélyezés.** A belügyminiszter *Tóth* Bertalannak Dobróközön létesítendő személyjogi gyógyszertár felállítására az engedélyt megadta.

— **Alapító tag.** *Szilvek* Lajos dr. pécsi kanonok — városunk szülötte — 100 koronával alapító tagja lett a pécsi egyházmegyei rk. tanító-egyesületnek.

— **Eljegyzések.** *Szugfill* János nagykanizsai törvényszéki jegyző, eljegyezte *Málits* Irmuskát Letenyén.

Dr. *Sárközy* Zoltán dunavecsei ügyvéd eljegyezte *Schelly* Erzsikét, *Schelly* József és neje *Niedzielszky* Mariska urnó leányát Dunavecse.

Gyorsok József fiúmei máv. pályafelügyelő eljegyezte *Ujváry* Péter szekszárdi máv. pályafelügyelő leányát, *Gizellát*.

Schaffler Antal eljegyezte *Klein* Ninuskát Dunaföldváron.

Tullner Imre szekszárdi csendőrörvezető eljegyezte *Szabó* Erzsikét.

— **Fsküvő.** *Schmidt* Ferenc paksi főszolgabírói díjnak járási végreható, e hó 25-én tartotta esküvőjét *Peltanszky* Rozikával a paksi róm. kath. templomban.

Márksz Viktor budapesti főpincér, *Márksz* Ferenc volt kaszinói vendéglős fia f. hó 28-án esküszik Tolnán örök hűséget *Márksz* Mariskának.

— **Gazdakörök alakulása.** *Gazdakör*, illetve *gazdaszövetség* van varmegyénkben: *Felsőrégen*, *Dombóváron*, *Ozórán* és *Pincehelyen*.

— **Családi öröm.** Főispánunkat, gróf *Apponyi* Gézát és családját nagy öröme érte. Menyének, gróf *Apponyi* Károlyno szül. *Windischgrätz* hercegnőnek fia született, ki Géza nevet nyert a keresztségben.

— **Szerencsétlenség.** *Kosáts* Emér úzdi birtokosi, véletlenül elsült puskájával életveszélyesen megsebesítette. Családja *Budapestre* szállította.

— **Áthelyezett fogházormester.** A pécsi kir. főügyész *Vince* Imre szombathelyi kir. törvényszéki fogházormestert ugyanebben a minőségben a szekszárdi kir. törvényszéki fogházhoz áthelyezte.

— **Közsegház és iskolafelavatás.** *Gindl* család közsegházát és iskoláját f. hó 22-én avatták fel. Az ünnepségre vonatkozó tudósítást térszűke miatt jövő számunkban közöljük.

— **Halálozások.** *Walter* Henrik, felsőnáni II. sorsz. tanító folyó évi november hó 11-én életének 25 ik évében több évig tartó hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése november hó 11-én délután ment végbe a gyülekezet számos tagjának, valamint az elhunyt kartársainak és tisztelő barátainak nagy részvétele mellett. A temetési funkciót *Müller* Robert felsőnáni lelkes végezte, ki — szokása szerint — gyönyörű beszédben meghatóan bucsúztatta el a meghaltat édes anyjától, a gyülekezetétől és kartársaitól. Az elhunytban egy elhagyatott anya egyedüli fiát és támaszát, az egyház buzgó tagját, az iskola egyik derek tanítóját, kartársai pedig szeretetreméltó barátjukat veszítették el.

Beszédes Géza nyugalmazott tisztartó november 23-án 71-ik évében meghalt Budapesten. A boldogult a tolnai uradalomnak volt hosszú időn át tevékeny gazdatisztje.

Magyar József, felsőrégi nyugalmazott római katolikus plébanos, folyó hó 22-én elhunyt.

Öz. *Tóth* Ignácné szül. *Dócs* Eva életének 55-ik évében folyó évi november hó 24-én Szekszárdon elhunyt. A megboldogult hült temetési folyó hó 26-án az újvárosi régi sikertben lévő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Bitter Péterné, szül. *Geisz* Paula, *Bitter* Péter nyug. tanító felesége 59-ik évében elhunyt Bonyhádon. *Bitter* Illés cistercita áldozár, a pécsi rk. felső leányiskola igazgatója, édes anyját gyászolja az elhunytban.

Öz. *Szabó* Józsefné szül. *Tunner* Alojzia folyó hó 21-én, életének 65 ik évében, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Földi maradványait 23-án a kerepesi-ut melletti temető halottasházában ugyanazon temetőben a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Analfabéták oktatása.** Az új képviselőválasztási törvény szerint az irni-olvasni nem tudók 10-en jelölnek helyettük egy szavazót. Tolnanémedi község derek jegyzője: *Oravszky* László összeírta a községben levő irni és olvasni nem tudókat és felkérte az ottani iskolaszékeket, hogy a tanítók által tartassanak esti tanfolyamok, melyen az irni és olvasni nem tudókat tanítsák meg irni és olvasni, hogy mire az új törvény életbe lép, már szavazók lehessenek. A tanítók ingyen vállalkoztak e szép cél szolgálatára, mely szép tett minden községben követésre méltó volna.

— **Borkóstoló.** A szekszárdi polgári olvasókörben mult szombaton kitűnően sikerült borkóstolót rendeztek, melyen termelőink boraik javát mutatták be. A vacsora felett felköszöntőt mondtak: *Boda* Vilmos, *Frank* János, *Máthás* Kálmán, dr. *Zsigmond* Ferenc, dr. *Török* Ottó, *Szigethy* Lajos, *Schneider* János, *Sipos* Márton, *Nyírny* Lajos, *Gyárfás* Ödön.

— **Somogyi gazdák tenyészállat vásárlása.** A nagy takarmányhiány által súlyos veszedelemmel fenyegetett somogy megyei állattenyésztés érdekében a földmivelésügyi minisztérium célszerű intézkedésekkel oda törekszik, hogy a takarmányhiányban szenvedők elfogadható áron adhassák el állataikat, tíz százalék vételármegtérítést és díjtalan vasúti szállítást ad a vevőknek; több somogy megyei gazdakörnek pedig tetemes segélyösszeg nyújtásával lehetővé teszi, hogy állatállományukat potolhassák. Így a lengyeltóti járási gazdakörnek e célra 40000 koronát utalványozott a földmivelésügyi minisztérium. Hogy ez a segélyösszeg milyen előnyére lesz a somogy megyei állattenyésztésnek, annak élénk bizonyítéka, hogy a gazdakör tizenöt tagja *Varga* Béla uradalmi intező, a lengyeltóti

járási gazdakör elnökének vezetése mellett a tolnamegyei Szakállon és Hőgyészen járt tenyészállatok vásárlása céljából. Összesen huszonnégy darab somogy megyei tenyésztésre kiválóan alkalmas fajtenyészállatot vásároltak a földmivelésügyi kormány nyújtotta kedvező feltételek szerint. Peldájukat követni fogják most a gazdakör többi tagjai.

— **Szobor megkoszorúzás.** *Baróthy* Rezső színtársulata mult vasárnap delben babékoszort helyezte a szekszárdi Garay-szoborra *Bihar*-Akos, a társulat kitérő tagja mondott szép beszédet, mely után a társulat tagjai elénekelték a Himnuszt. A kegyeletes aktust nagy közönség nézte végig.

— **Tömeges kivándorlás.** Dunaföldvárról az utóbbi hetekben tömeges a kivándorlás. A kivándorlást az egyszer már künn volt s újból kivándorló dunaföldvári lakosok sokat ígérő szavai s azon körülmény mozditja elő, hogy ezek Amerikából majd kivétel nélkül 1—2000 koronát hoztak haza. A községi előiróság mindent megtesz a tömeges kivándorlás ellen-súlyozására, de legtöbbször sikertelenül.

— **A rendeltetés hív betöltése** című dr. *Rubinstein* Mátvás szekszárdi főrabbinak egyik tisztelője kinyomatta azt az emelkedett, magasrésznyaltó szent beszédet a melyet a tudós főrabbi mult hó 27-én (a Ros hasanah) ünnepén a helybeli izraelita templomban mondott. Már akkor általános volt a hívek körében az az óhaj, hogy ez a mindenkit elragadó szónoklat minnél népesebb körben ismert legyen. A szerző egyik tisztelője elkérte tehát a kéziratot s most korlátolt számban sajtó alá bocsátotta. Minden esetre szép dícséret egy papra, ha hivat ennyire lebilincseli, elragadja a hirdett szent igékkel, az ilyen pap igazan jó pásztor a az ő nyájának.

— **Angyalosinálás.** *Varga* Erzsébet dunaföldvári illetőségű szekszárdi cseléd leány folyó évi október havában elment *Gazsó* Istvánnéhoz, aki műtéteiről a cselédek előtt ismeretes és kérle, hogy segítsen rajta, hogy tiltott szerelme gyümölcsötöl megszabaduljon. *Gazsó* azután itatott vele valami teát a melynek következtében az óhajtott célt el is érte. Az élve született kisdédet azután *Gazsó* megfojtotta s férjével elásatta. *Gazsó* és a lelketlen anyát a csendőrség letartóztatta. Hisszük, hogy a bíróság példás büntetése el veszi majd ugy a kuruzslóknak, mint a lelketlen anyáknak a kedvét hasonló, eleg szigoruan talán nem is büntethető büntény elkövetésétől.

— **Tüz Bölcsénye.** Dr. *Stern* Adolf bölcskei körorvos kéménye e hó 19-én kigyulladt és a tűz következtében 1000 korona értékű kárt szenvedett. A tűz a kéményseprő-mester legényének gondatlanságából származott, miért is a csendőrség az esetet a dunaföldvári kir. járásbíróshoz feljelentette.

— **Surkálás.** *Falb* György györkönyi lakos a Lusztféle korcsma előtt *Czangi* Mátvás györkönyi lakost késével ugy megszurta, hogy orvosi látélet szerint rajta 14 napig gyógyuló testi sértést ejtett. A csendőrség a tettet a paksi kir. járásbíróshoz feljelentette.

— **Öngyilkosság.** *Makai* János 64 éves, dunaszentgyörgyi lakost, f. hó 21-én lakásán felakasztva találták. *Makai* pár nap előtt emlegette, hogy megunta az életét, mert nincs senkije.

— **A tudós asszony.** *Petricz* Antalné szül. *Vinkelman* Ida vajka-pusztai cseléd f. hó 13-án öz. *Próbityovszky* Tamásné tolnai szülész nő közreműködését vette igénybe, hogy a neki terhes következményektől megszabaduljon, amiben a szülész nő neki segédkezett is. A műtét után azonban *Petricz* oly súlyosan megbetegedett, hogy dr. *Kiss* Miksa tolnai orvos a szekszárdi Ferenc-kórházba szállította. A nyomozás ugy a tudós asszony, mint *Petricz*né ellen megindult.

— **Meghalt az ut árkában.** *Szabó* István (Csonka) öcsényi jómódu gazda f. hó 25. és 26-ika közötti éjjel katasztrófában meghalt. Házától alig 25 lépésnyire azonban hanyat lebukott egy hidról az ut árkába, melybe a széles vállu ember ugy beleszorult, különösen, mert lábai fennakadtak a hidon, hogy nem birt magán segíteni, ott megfult. Hajnalban akadtak reá holttestére az arra járók.

Fogorvos

Kovács J.

vasárter-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szápadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

Tolnavármegye segéd- és kezelőszemélyzetének értekezlete.

Tolnavármegye segéd- és kezelőszemélyzete, díjnokai és hivatalszolgái folyó hó 23-án értekezletet tartottak, melynek a vármegyék kezelő- és segéd-személyzetét, díjnokait és hivatalszolgáit, a vármegyei státusz rendezésből kifolyólag ért anyagi és erkölcsi sérelemmel szemben országos mozgalom indítása és Budapesten tartandó országos kongresszuson való részvétel volt a tárgya.

Az értekezlet elnökekül Plank Gyula vm. irattárnok, jegyzőül Dorn Zsigmond vm. díjnok választott meg.

A körlevelek a jegyző általi ismertetése után az elnök indítványára az értekezlet elhatározta, hogy a »Vármegyei tisztviselők országos Egyesülete«-ből kilép, mert az jogos érdekeit semmivel támogatni nem akarta.

A státuszrendezést illetőleg következő előterjesztések tettek.

Mondassék ki a státuszrendezési törvényben, hogy a X. fizetési osztályban levő irodatisztek, úgy szintén a jelenleg IX. fizetési osztályban levő más kezelő tisztviselőnek legtöbb szolgálattal bíró 1/3 része a törvény életbe lépésekor a törvény értelmében eszközözendő beosztásnál a magasabb fizetési osztályba soroztatik.

Az irodai igazgatóknak fele a törvény életbe léptekor a VIII. fizetési osztályba osztassék be.

A XI. X. IX. fizetési osztályba sorozott kezelő- és segéd-személyzet összes tagjai az egy és ugyanazon állásban (fizetési osztályban) eltöltött 12—12 évi szolgálat után a következő magasabb fizetési osztályba léphessenek az összes illetmények élvezete mellett. Ez az előlépés minden újabb kinevezés nélkül történjék.

A díjnokokra nézve pedig a következő megállapodások történtek.

Minden díjnok kinevezése napjától számítandó egy évig próbaszolgálatot tartozik teljesíteni, mely idő alatt korona napidíjat élvez.

Ha ezen idő alatt hasznavehetőségét és munkásságát bizonyította, akkor hivatalból lenne 1000 korona javadalmazással előléptendő. Majd négy év múlva 1200 koronára s öt év múlva a XI. fizetés fokozat legelső fokába lenne előléptetendő. Ez az előlépés is minden újabb kinevezés nélkül történjék.

A díjnokok lakbérül az irnokok részére megállapítandó lakbérnek 60 százalékát kapják.

A kezelői szakkvizsga szükségesnek mondatott ki.

A vármegyei hivatalszolgák pedig az állami altisztekkel hasonló elbánásban részesüljenek.

Az értekezlet csatlakozott azon eszméhez, hogy a »Vármegyei Segéd- és Kezelő, díjnokok és hivatalszolgák Egyesülete« néven egyesület alakítsák, melynek védnökekül gróf Batthyányi Tivadar kéressék fel.

A megtartandó országos kongresszusra Plank Gyula vm. irattárnok küldetett ki.

Levél a szerkesztőhöz.

Engedje meg — kérem — kedves Szerkesztő uram, hogy kebelére dülve kisíriam panaszaikat. Hiszen az Ön keblét is az az érzelmes dagasztja, ami az enyimet: »le a vicinális-sal«, mert hát úgy olvastam, hogy Ön is monstre-küldöttségizett annak idején. De a monstre visszajött (nem akadtak el valahol Vajta tájékán?) Azonban a mi monstremunk mostanig sem röstelte el, hogy a miniszter nem segít a dolgán. De bezeg rápirítottak a multkor. Hallga csak!

Könyvtárakban lévén dolgom, Budapestre rándultam. A könyvtár egy helyben vagon, megvár: ráértem, tehát nem siettem; a déli vonattal indultam Kölesd—Tengelicről. Gyorsan

mulik az idő, ha kellemes szép nővel töltjük el azt s így észre sem vettem, hogy vonatunk — a dicső — 47 percnyi késéssel jött. Azonban »behózt« belőle valamelyest. De hiába. Rétszilásra megérkezvén: »Tessék a gyorsal Pécs felé menőknek itt átszállni«-val, fogadtak. És ime, amire a miniszter ur ő kegyelmessége azt mondta, hogy lehetetlen, azt egy kalauz ur megtudta tenni. Megtörtént. No most vissza (»csak vissza, jó vitézek«), mert a bal vágány-páron egy tehervonat ált rendülenen méltósággal, mi pedig — a vicinális — csak nem zavarhatjuk merengésében. Visszatoltak a váltóig, hogy a gyors elprűszkölhessen mellettünk. Tetszett is neki, de mi még mindig állunk. »Miért?« Szól ki tisztességes megszólítás mellékletében egy utas a II. osztályból az arra felé baktató bakterhez. »Miért?!« Szív egyet a pipájából, aztán — tisztességgel legyen mondva — nedvet sercent ki a száján — »hát mér állunk!« Volt a kurts, de minden ízében Mav.-i felelet. És álltunk nem 5, sem 10, hanem 13 percig — a gyors elrobogása után. Hogy miért, az most sült ki, mert a tehervonat tütyült ránk, a vicinálisra, ő előbbre való, — nem dukál az elsőbbség — s ott hagyott minket a faképnél. És mi csak utána cammogtunk be Bogárdra, hova 5 óra 21 perckor érkezünk be. (Tessék megnézni a menetrendbe, hogy mikor kellett volna) Minek mondjam tovább. Látom Szerkesztő ur is nagyon neki busult ez igazságon. De busulhat a nagy, a jeles, az európai, sőt világhírű vasutunk is, mert utóvégre a vasutunk volt egyike azon kevés európai híru intézményünknek, amit minden külföldön is megdicsérnek s amelyet mindenfelül jövő szakemberek tanulmányoztak — ime, elérte a lassúság rekordját, hisz hamarabb elértem Párisból Angolországot, mint Kölesdről a 126 kilométernyire fekvő Budapestet.

Kölesdi.

! Hirdetések még 8 napon belül vétetnek fel !

Jövő hónapban jelenik meg 1909. évre Garay János Répes Naptára

vármegyei nagy címtárral, változatos szépirodalmi részszel és jeles illusztrációkkal. Megrendelhető a Mol-ár-féle részvénynyomdában Szekszárdon

E naptár Tolnavármegye minden községében és a szomszédos vármegyékben is el van terjedve :

! Hirdetések még 8 napon belül vétetnek fel !

SZINHÁZ.

A leány.

— Társadalmi színű, 3 felvonásban. Irta: Krammer Zsófia. Előadták Szekszárdon, 1908. november 21-én. —

Premier volt Szekszárdon s más nap egy szép asszony ismerősöm előfogott: Nos hát mondja el, milyen volt a Krammer Zsófia darabja?

— Elmondani, kérem, nagyon bajos dolog, de megpróbálom, hanem előbb kezdjük a külsőségeken. Az első felvonást feszült figyelemmel hallgatta a közönség. Tudja, amit a mai társadalom léhaságáról, a sok flirtelésről elmond, mind való, igaz, találó. A közönség meg is tapsolta érte. Kapott két irgalmatlan nagy virágcsokrot és egy szép karkötőt s ötször is kihívták. **Megérdemelte.**

A második felvonásban azonban meleg kezdett lenni a színházban. Tudhatja pedig, hogy a nagyterem kályhái voltaképpen be sem lehet fűteni. A szende, fiatal leánytól derűs, sugaras, fehér darabot várt a közönség és kapott. . . De erről később, elég az hozzá a hölgy közönség mozgolódnia kezdett. A fiatalabb leánykák és asszonyok érezték, hogy nekik pirulniuk kell, tehát zavartan legyezgették magu-

kat és földresütötték szemüket. A tapasztaltabb mamák aggódva tekintettek körül: vajjon ott van-e a közelben a francia »madám« szónak, igazi személyesítője, magyarul valamelyik: »golya mama, én pedig a kir. ügyész, vagy a vizsgáló bíró, urát kerestem, mikor fogja már letartóztatni az angyal csinálásra biztató szin-padi mamát. . .

— Elég, most már ne folytassa, a további kritikára nem vagyok kíváncsi.

Szép asszony ismerősömnek csakugyan igaza volt, itt bátran befejezhetném én is a Közérdeknek szánt kritikát. Valami sok mondani valóm amúgy nincs, legfeljebb kiegészítem a fentieket.

A mint tetszik látni, Krammer Zsófia új, modern, divatos témához nyult. Az az dehogya is ujjhoz. Inkább nagyon is régihez. Ismerjük már a bukott angyalok históriáját száz és száz változatban. A francia demimondok, demivirgék európai körutrá keltek. Mindenütt megpróbálták őket erkölcsnemesíteni. Talán valamennyi nemzet irodalmában megtalálod ezt receptet Végy egy kokottat, dicsérd három felvonáson, bünért tedd felelőssé a társadalmat s kész a modern dráma. Szegény Madách, mintha az ő egyébként mélységes *egyéni* meggyőződése járta volna át az egész világot. A nő sohasem bűnös, »bűne, a koré, amely szülte őt!«

Az ördögbe is, feire a szép filozofálással. Tetszetős a tétel. De igazságnak el nem fogadom. Az egyént, az ént, a saját akaratot állítjuk ma előtérbe mindenütt, ez az ideálunk, az Istenünk. Erre esküsznek a feministák, szabadszerelmet hirdetők. A nő bukásának oka is tehát csak maga lehet a nő, nem a környezet, mert ha nem így volna, akkor a mai társadalomban egyáltalán nem lehetne — tisztességes nő. Pedig van, lesz is, a hulló vagy nagyon is lehullott csillagokkal való szin-padi kísérletezés a felsikert jelenti tehát csak, még a legnagyobb írónak is, mert utóvégre is ez a kor, de az ezután jövő is még mindig az erkölcsi alapon épült fel, vagy fog felépülni, ezért a kameliás hölgyek szektája iránt érezhetünk bizonyos szánalmat, emberies részvétet, de ez a szanalom még nem az a bizonyos tisztító tűz, amely őket a tisztességes nő piadestáljára visszaállítja. Divatos, mindenesetre érdekes kísérlet tehát az ilyen téma, de a sár a mester kezében sem válik arannyá, kezdő író kezében pedig még az aranypor is lehet szorb puska-por — amely nem sült el, de sajátságos illata meg van s a kényesebb orrot bizony félre fintorítja.

Krammer Zsófia vállalkozását tehát, ha el nem ítéljük is, szerencsésnek azonban nem találjuk. Ami világhírű írónak nem sikerül, nem sikerülhet neki sem. Menteni azzal menthetjük, hogy darabját nem nekünk, de a Vigszínháznak szánta s úgy látszik jó helyre, mert ott meg is dicsérték. Ez azonban ne sédítse el. Divatos író ily uton lehet, de a szívet igazán megmarkolni tudó színműíró soha. A tapasztalatlan író tévedését mindenesetre megbocsátjuk, hiszen ő mi szerintünk egészen mást akart. A maga förtelmességében, mint egy torz tükörben akarta bemutatni a társadalmi léhaságot, bünt, hogy ez a tükör nagyon is meztelennek mutatta a valót, ez az ő járatlanságának, naivitásának tudható be. Istenem, a gepnek csak egy kis hibás beállítás a hányszor lesz torz a kép, az okos fényképész azonban nem vágja a földhöz a gépet, de igyekszik jobb képet csinálni. A tapasztalt színigazgató ur azonban minden esetre felelős a darab színre hozataláért, közönségünk izlésének lebecsülése volt ez.

B. I.

— **László Géza Toldi.** László Géza tanár Toldi című darabja nagy sikerűnek ígérkezik. A színtársulat nagy szorgalommal és buzgalommal látott a darab bemutatásához, a szerepek a legjobb kezekben vannak s Baróthy színigazgató éppen mivel nagy sikert vár, a darabra való tekintetből pár nappal elhalasztotta innen való távozását. Így Toldi kedden és szerdán kerül színre. Mai számunk Tarca rdvátában bemutatjuk a darabnak egy pompásan megírt rövid jelenetét s ismételtelen felhívjuk közönségünk figyelmét a keddi és szerdai érdekes előadásra.

— **Színészet.** Baróthy színtársulata a héten is nagy meglepedésére játszott a közönségnek.

Vasárnap délután a »Tatárjárás«-t, este »Keresd a szíved« színművet adták elő.

Hétfőn dr. Tresztyánszkyné Baróthi Irma bucsufelleptével Sardou Viktor pompás vigjátéka a »Váljunk el« került színre, telt színház

előtt. Baróthi Irma igazán művészi magaslalon álló játékával több kellemes felejthetetlen estét szerzett a közönségnek. Mint a közönség kedvence távozik.

Kedden Olasz Jolán és Bihari László jutalomjátékául a »Szerencse fia« című komédia került színre. Olasz Jolán szép rózsacsokrot, aranyláncot és 100 koronát, Bihari László bábkoszorút és 100 koronát kapott. E két jeles erő teljes meglepedésre játszott, tapsban volt részük.

Szerdán. »A koldus gróf« operett adatott elő. Galambos Mariska, Gyárfás Ödön és Csorna Terus kitűnően játszottak.

Csütörtökön »Az ember tragédiája.«

Pénteken »A varázskeringő« került színre.

Szombaton délután ifjúsági előadás lesz.

Vasárnap délután »János vitéz«, este:

»Viola az alföldi haramiá«-t adják.

MUZEUM.

— **Muzeumi felolvasás.** Az idei első muzeumi felolvasást Holub János polg. iskolai igazgató »A közlekedés és posta a régi időkben« címmel december 5-én tartja. A felolvasást 60 színes vetített kép kíséri. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a belepti díjas felolvasások ezentúl mindig szombat este 7/9 órakor tartanak, az ingyenesek pedig továbbra is vasárnap délután 5 órakor.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a gyónki állami óvófelügyelőbizottságba Dr. **Kövágó Sándornét** rendes taggá nevezte ki. — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a döbröközi állami óvófelügyelő bizottság elnökévé **Riedlinger Dezső** viáriust nevezte ki.

Iskolátogatások. **Tihanyi Domokos** kir. tanácsos, tanfelügyelő e héten meglátogatta a tolnai iskolákat. — **Nagy Béla** kir. segédtanfelügyelő a múlt héten megvizsgálta a simontornyai rk., ref., izr., a tolnanémedi-i rk., ref., ág. hitv. ev., a görbői községi, izr. és a pincehelyi rk. fiú és leány iskolát, a tolnanémedi-i rk. és ág. hitv. ev. általános ismétlő iskolát, valamint a simontornyai községi és a pincehelyi rk. kisdudodát.

Választás. Az ozorai rk. iskolához **Péntek József** tanító választott meg.

Tanítóválasztás. **Mohalik Mihály** az ozorai rk. iskolához, **Márc János** ozorai rk. osztálytanító pedig Rácpettrére választott meg tanítónak.

A gazdasági ismétlő iskolai oktatás a szekszárdi polgári fiúiskolában történik, minden nap délután. Ide tartoznak tehát az ismétlő fiúk bejárni és azonnal beiratkozni.

Tanítói kinevezés. **Bécsy Elemér**, a szekszárdi Máyer-féle magán iskola tanítója, az ózsáki tanítói állomásra neveztetett ki.

Házilipari tanfolyam. A m. kir. földművelésügyi miniszter a dunaföldvári külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolánál a tél folyamán megtartandó háziipari tanfolyam költségére 500 korona államsegélyt engedélyezett.

Megerősítés. Iparos- és kereskedőtanonciskolai tanítók állásukban akkor erősítettek meg, ha szakképesítéssel bírnak, ha a tanonciskolában legalább 4 éven át megszakítás nélkül sikerrel működtek és ha a tanonciskolai bizottság, szakfelügyelő megerősítésre ajánlja.

Iskolaszék megalakulása. A **szakcsi r. k.** iskolaszék 1908. november 1-én 3 évre újra alakult. Egyházi elnök: **Vitkovits Ferenc**, világi elnök: **Marosi János**, jegyző: **Kétyi László**, gondnok: **id. Szijártó László** és **Bálint János** lett.

Pályatételek. A »Pécs-egyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesület« választmányja a következő pályatételeket tűzte ki: I-ső tétel: »Pécs-egyházmegye földrajza az elemi iskola III. oszt. számára.« Jutalmazandó gróf **Zichy Gyula** pécsi megyéspüspök 100 kor. pályadíjával. Bírálok: a pécsi tanítóképző tanári kara. — II. tétel: »Mely házi iparművészeti ágak lennének meghonosíthatók tanítóegyleteink területén a nép közt a tanítók által?« Jutalmazandó **Wajdits Gyula** egyh. elnök, főtanfelügyelő 50 koronás pályadíjával. (Részletezendő, hogy mely közsé-

gekben, mely ágakra kínálkoznak alkalmas körülmények és mily eljárás vezetne célra a nép jövedelemhez való foglalkoztatására és izlésének nemesítésére?) Segédkönyvekkel, forrásokkal dr. **Szónyi Ottó** jogakadémiai tanár munkákkal dr. **Szónyi Ottó** jogakadémiai tanár szolgál, Pécs, Szepessy-utca 5. Bírálok: dr. **Szónyi Ottó**. — III. tétel: »A tejszövetkezetek anyagi és erkölcsi haszna.« Jutalmazandó: **Balog József** esperes 50 koronás pályadíjával. Bírálok: **Balog József** esperes, a baranyavármegyei tejszövetkezet elnöke. Határidő 1909. január 1. — IV-ik tétel: »Mit tehet a kántortanító az egyházi zene és éneknek a Szent Atya Motu proprio című rendelete értelmében való fejlesztése és művelése ügyében?« Jutalmazandó a székeskáptalan 25 koronájával. Bírálok: **Glatt Ignác**, **Lajos Gyula**, **Báter János** és **Székely Márton**.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Landerer Margit** székelykevei és **Szabolcs Stefánia** ceglédberceli állami elemi iskolai tanítóknak kölcsönösen áthelyezte.

MULATSÁGOK.

— **Tánomulatság.** A szekszárdi ref. olvasókör házalapja javára felyő hó 28-án (szombaton este, saját házának összes helyiségeiben zártkörű tánmulatságot rendez. A mulatság kezdete este 7 órakor. Belépti jegy személyenként 40 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirtelre nyugtáztatnak. A kör egyuttal értesíti tagjait, hogy az olvasókör rendes borkóstoló összejövetele december hó 2-án (szerdán) este 7 órakor lesz. Tudatja továbbá, hogy a körben tartandó felolvasások sorozatát december hó 5-én (szombaton) este, pont 6 órakor nyitják meg, amikor is **Bodnár István** elnök elnöki megnyitóját után **Bajó János** árvaszéki ülnök felolvasást tart a gyermekvédelemről. Göde **Lajos** s. lelkész szaval. Belépti díj személyenként 10 fillér. Kéri a tagokat a minél nagyobb számban való megjelenésre.

— **Műkedvelői előadás Dombóvárott.** Általánosan elismert tény, hogy Magyarország a gyermekvédelem terén vezető szerepet játszik egész Európában és a modern államok törvényhozásai gyermekvédelmi intézményeik létesítésénél hazánkat mintául tekintik. Ami törvényhozásunk azonban a patronage ügyében csak a kezdeményezést végezte, a feladat megoldását a társadalomra bízta. Azt, hogy haladó korunk eszméi közül a gyermekvédelem ügyének felkarolása elsőrangú fontossággal bír, Dombóvár közönsége látta be leghamarabb, amennyiben már évekkkel ezelőtt gyermekvédők egyesületet létesített, amely lelkes odaadással igyekszik a kriminálisnak exponált gyermekeket a társadalom hasznos tagjaivá felnevelni. A dombóvári gyermekvédők liga nemes feladatának előmozdítására szombaton műkedvelői előadást rendezett, amely alkalommal **Csiky Gergelynek** »A kaviár« című 3 felvonásos vígjátékát hozták színre. Az előadás méltó volt a nemes eszméhez, melynek szolgálatában állott. A szereplők mindegyike telve ideális lelkesedéssel, képességeinek egész erejével, műkedvelőknél szokatlan színjátszó rutinnal igyekezett a közönségnek érdeklődését felkelteni a ma már elavultnak mondható darab iránt. Fáradtságukat siker koronázta. A termet zsufolásig megtöltő közönség jól mulatott a komikus helyzeteken és viharos tetszésnyilvánítással kísérte a szereplők játékát. Az előadást tánc követte, mely késő reggelig tartott. Az összes bevétel 520 korona volt, kiadás 240 korona, tiszta bevétel 280 korona. Vajha a többi városok is hasonló ügybuzgalommal szolgálnák a patronage ügyét! Felülfizettek, illetve jegyeiket megváltották:

Goldfán Mihály 2, **Weisz Hugó** 2, **Weisz Antal** 2, **Deri Ignác** 2, **Rothermel Henrik** 4, **Kálmán Viktor** 2, **Cseh Antal** 10, **Haiden József** 4, **Péter Sándor** 1, **Lisa Frigyes** 1, **özv. Rosenberger Izidorné** 2, **Meizer Lajos** 3, **Szabó Jenő** 1, **Woppehva Tivadar** 3, **Oberst Ferenc** 3, **Reiner Adolf** 2, **Grünhut Ede** 2, **Czéh Ferenc** 3, **Szegedy György** 2, **Rozsics Endre** 6, **Sas Lajos** 4, **Márton Álmán** 2, **Halmos Henrik** 4, **Spitzer Imre** 7, **Lubák Gyula** 1, **Goldschmid Dénes** 5, **Veszelei Zsigmond** 6, **Puskás József** 1, **Bertalan Elemér** 8, **Schmieder György** 2, **Abelesz Móric** 1, **Egerszeri József** 8, **Schéter Károly** 9, **Klein Jenő** 1, **Meizer Antal** 6, **Lőw Jenő** 2, **Bruck Sándor** 1, **Vadkerti Gyula** 5, **Kereskedelmi al. szöv.** 5, **Vörös Kristóf** 2, **Volf Gyula** 1, **Molnár Pál** 4, **Varga Szeráfin** 4, **Dezső Antal** 2, **Dobrovics Milán** 8, **Schbégel János** 1, **Havas Béla** 2, **Csery Kálmán** 4, **Makai Istvánné** 4, **Dőry József** 20, **Reich nővérek** 3, **Ocsovay Bandi** 2, **Strasser Henrik** 10, **dr. Neumann Jónás** 4, **Nagy István** 4, **Haberfeld Béla** 2, **Hujber Lajos** 2, **Reinitz Gábor** 1, **Kemény Ignác** 2, összesen: 222 koronát.

VIDÉK.

Birói beszámoló Dunaföldváron.

Ne tessék csodálkozni, igenis: birói beszámoló. Ezt az eredeti s okos methodust **Bodor György**, dunaföldvári bíró próbálta ki s mindjárt hozzátéhetem: nagy és pompás sikerrel.

Előzményül le kell szögzöznem azon tény, hogy ezen vaskezü és nagy értelmességű községi bírónak egy pár nyílt és titkos ellensége olyan ellenszenvet tudott a polgárság könnyen megtéveszthető egyszemélyi rétegében ellene támasztani, hogy **Bodor György** szükségesnek látta, mielőtt mandatumja lejár, hogy ezen áramlat ellen nyíltan fellépjen s működését nyílt tárgyalagossággal ismertesse meg azzal a polgársággal, mely őt megválasztásakor vállaira emelte s most részben elfordulni készül tőle.

Az idő is kedvezett a birói beszámolóknak. Enyhén sütött alá a napsugár s a piactéren felállított s nemzetiszínű draperiával s zászlókkal díszített emelvény körül sok ezernyi nép tolongott. Bizvást 4—5 ezerre tehető azok száma, kik a szokatlan és amerikai izű beszámolókat meg akarták hallgatni.

Már az első bekezdésnél is úgy meg tudta nyerni hallgatósága figyelmét a beszámoló, hogy a hosszú beszéd alatt alig hangzott fel egyeb, mint helyeslés és éljenzés. Egyedül **Szabó Lajos** adótárnok és **Boncz István** baromfi-kereskedő röpitett egy pár kellemetlen közbeszólást közbe, de ezek sem tudták lerontani azt a nagy hatást mit **Bodor György** az ő nyílt, egyenes s becsületes munkásságának felsorolásával elért.

Elképzelhető a t. polgártársak lelkesedése, midőn **Bodor György** rámutatott arra, hogy a város bevásárlásainál ő honosította meg azt a módszert, melylyel a város évente egy pár ezer koronát nyer. Hát még midőn felemlítette, hogy a kataszteri felmérésénél 20 ezer koronát takarított meg a városnak; hogy egy nagy forgalmu s csak szegény nép által lakott utcát kiköveztetett anélkül, hogy a városi pénztárt megterhelte volna; kitűnő ivóvízü ártézi kutat állított a lakosság részére s ezzel sem terhelt a községi pénztárt; megszerezte a dunai rakodópartot, amelyért a község hosszú évekig küzdött stb. stb. S minden egyes ténykedése után hozzátette: »polgártársaim! helyesen cselekedtem-e?« zúgó éljenzés és hatalmas helyeslések követték szavait. S midőn egy óra hosszat tartó beszédét befejezte, olyan volt a hangulat, mint megválasztásakor; lelkes, rokonszenves s szeretetteljes úgy, hogy a közlegő bíróválasztás alkalmával neki van ismét legtöbb kilátása és reménye ahhoz, hogy újra beleüljön abba a birói hivatalba, melyet okosan és erélyesen töltött be eddig is.

r. l.

NYILT-TÉR.*

Bucsuzásul.

Miután sulyos betegségem arra kényszerített, hogy hosszú időn át viselt állásomtól megváljak és nyugdíjaztatásomat kérjem, családi tekinteteből lakásomat Pécsre helyeztem át.

Beteg állapotom megakadályozott abban, hogy akkor, mikor nagyszámú ismerőseim és barátaim köréből elszakadok, személyesen, vagy akárcsak levélileg is elbucsuzhattam volna.

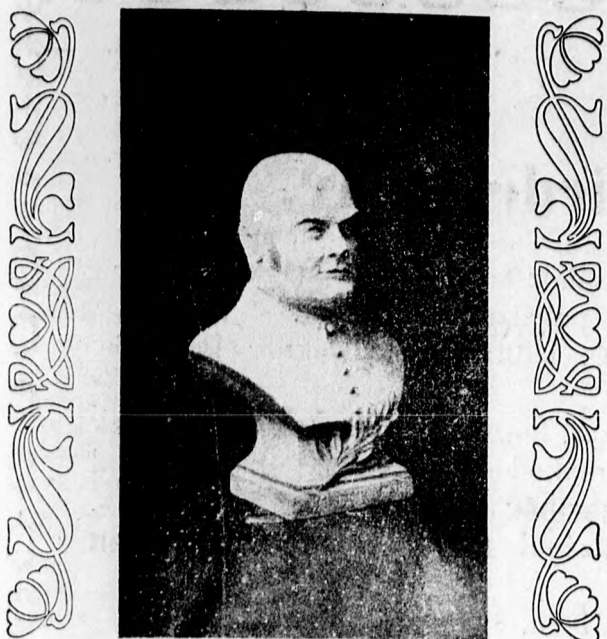
Ez uton fogadják tehát összes ismerőseim, barátaim, különösen szeretett volt kartsársaim azon szíves támogatásukért és baráti érzelmeikért, melyekben oly hosszú időn át részesítettek, őszinte köszönetemet. Az Ég áldása legyen mindig velük. A magam részére azt kérem tőlük, hogy őrizzenek meg szíves emlékezetökben!

Pécs, Radonay-utca 5.

Kerbolt István
nyug. jegyző.

* E rovat alatt közérdekű felszólalásokat díjmentesen közliünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli. A szerk.

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a »Pirnitzer József és Fiai« kereskedők házában dus raktárt tart a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Wosinsky Mór

volt szekszárdi apátplébános

sikerült mellszobra

elkészült és beszerezhető a

Molnár-féle könyv- és papíráruházban Szekszárdon. Ára 3 korona.

ELADÓK vörös tarka igazolvánnyal ellátott

tenyészbikák és tenyészkanok József-pusztán gazdaságnál Szekszárd mellett. 2-3

Kiadó ház

Bezerédj-utca 8. szám alatt levő Fördősházban 6 szoba, mellékhelyiségek, pince, istálló udvarral, kerttel azonnal bérbeadó. Értekezhetni 24. szám alatt Bezerédj-utczában.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szakszerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébetkörút 26. Kérje a »Szabadalmi Ujság« ingyen mutatvány-számát. 7-20

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint Szekszárdon, Széchenyi utca 140. szám alatt (volt Martin féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő asztalosműhelyemre, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörökvesem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

121-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

asztalos és butoralkészítő,

27-52

Egy 2¹/₂ lóerejű teljesen jókarban levő, kevésbé használt

BENZINMOTOR

villamos gyújtással, transzmissióval együtt üzemnagyoobbitás folytán 1500 koronáért eladó. — Megtekinthető a Molnár-féle nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénőttek és amputáltak részére Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8., főemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés! 5-32

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus c kkek a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuca-tonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellen-szerezéssel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága

Ha jó teát akar inni!

vásárolja tea- és rumszükségletét a

„Garay„ Drogériában

Szekszárd,

Széchényi-u. (Hangel-ház)

mivel ott eredeti importált árut vásárol a legjutányosabban.

Nincs párja a The King of Jamaica rumnak és a Melange Imperial Golbus teának!

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT karácsonyi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés karácsonyra egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek: Medallionok, nagyítások, olaj és aquarelle festmények.

Állandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézelt és gallér-bobozok fényképpel.

Állandó munkát

kapnak

sziogyártó segédek

akár hetibérfizetés mellett, akár darabszám munkára. Hetibér 8 koronától 12 koronáig.

Bővebbet **Kraft János** sziogyártónál **Kadarkut**, Somogy megye. 321. 8-10

Hirdetmény.

Tisztelettel tudomására adom a szekszárdi, mint vidéki közönségnek, hogy nálam a legjobb minőségű

vasalni való bükkfa-szén

kapható 1 kilós csomagokban 6 krajcár. 10 kilótól feljebb 5 krajcár. Zsákokban métermázsánként is.

Továbbá elsőrendű száraz kemény aprított

tüzifa

métermázsája 1 frt 40 kr. 10 kiló 15 kr.

S mindennemű dorong és hasáb tűzifa.

Bel és külföldi kőszén és kocsz

ütányosan nálam kapható. — Tisztelettel:

Mutsenbacher Ödön

tüzifa és szénkereskedő,

10-50

307.

a vasuti állomással szemben.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatnál 4-52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.-
Szilgömb	30.-
Tölgyhasáb	31.-
Lágyhasáb	22.-
Lágygömb	19.-

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 140 az újvárosi új temető melletti fátelapról.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a nagy-tőzsdében és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél.

Tolnavármegye legnagyobb játékáruháza

FEKETE HUGÓ

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

7 és 14 krajcáros áruk óriási választékban

ugymint: ovodák, menházak és gazdaságok részére árendeménnyel. — Kézimunkák és kellékek. Továbbá:

Illatszerek, ingek, gallérok, nyak-kendők, zsebkendők, harisnyák, komót cipők, eső- és napernyők, gyermek és női kötének, valamint iskola-táskák, bőrdöndök, rövidárak, szabó kellékek, hajfésűk, hajtűk, kefeárak és tombola tárgyak legolcsóbb árban beszerezhetők.

Gramofonok tiszta hanggal 30 koronáért.

Nagy választék két oldalú gramofonlemezekből előnyös lemezcserevel.

Harisnya kötészet és fejelések elfogadtatnak.

Ideális arcz-eréme a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-
tisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárá-
ban Szekszárdon. 19 26

Értesítés.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönséget értesí-
teni, hogy a szabás tanfo-
lyamról visszaérkeztem és
ujjonnan, modernül átalaki-
tott

szabó műhelyemben

a legdivatosabb öltönyöket
készítem.

Kérem a nagyrebecsült
pártfogóimat, hogy b. bizal-
mukkal továbbra is ajándé-
kozzanak meg. Megrende-
léseket naponta elfogadok
és azoknak a legpontosab-
ban teszek eleget.

Kiváló tisztelettel:

König Károly

férfi szabó.
Sédpatak-utca 1102.

7165. szám 1908.

Pályázati hirdetmény.

Tolnavármegye központi járásához tartozó Bába nagyközségben
üresedésbe jött segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: Kézpénzfizetés 1000 korona, lakbér 100 kor.
és 1 öl puha tüzelőfa.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1900. évi XX. t.-cikk
3. §-ában előírt képesítést és eddigi működésüket igazoló okmányokkal
felszerelt kérvényüket **folyó évi december hó 18-ig** nálam benyujtsák.

A választást Bába község házában **folyó évi december 21-én**
délelőtt 9 órakor fogom megejteni.

Szekszárd, 1908 november 21-én.

Bajó Pál, főszolgabíró.

A simontornyai járás főszolgabírajától.

5347 908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás következtében a Tolnavármegye simontornyai járásához tartozó
Simontornya községben üresedésbe jött

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a község pénztárából évi **600 korona** állami
fizetékieskiegészítés és egy szobából álló lakás.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a,
illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket, eddigi működé-
süket és életkorukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám
folyó évi december 8-ig annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve
érkezetteket figyelembe nem veendem. A választást **folyó évi december**
hó 15-ének délelőtt 10 órájkor fogom Simontornyán a község-
házánál megejteni.

Gyöngy, 1908. évi november 23-án.

Báró Jeszenszky,
főszolgabíró.

Az eredeti **AFRANA** és **WETTINA**

varró- és műhímzőgépek

a jelenkor
legtökéletesebb
gyártmányai.

Singer családi, karikahajós, **Central-
Bobbin** és iparos varrógépeink körforgó szerke-
zettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépert
10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek!

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk!

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez.

Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár és
gazdas. gépraktárban

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fióközetek: Dunaföldvár, Bonyhád.

99 - 908

33-52